

230/2017

Garanteras ungas reproduktiva hälsa

I Finland har en del kommuner gått in för att erbjuda kostnadsfria preventivmedel för unga och genom detta stöda ungas möjligheter att bestämma över sin kropp. Syftet är att minska andelen aborter, men även stärka ungas möjligheter till reproduktiv självbestämmanderätt och i någon mån minska förekomsten av könssjukdomar. Initiativen har framför allt riktat sig mot unga upp till 25-års ålder, eftersom det är i den åldern det utförs flest aborter.

Resultaten som rapporterats har hittills varit positiva. T.ex. i Rauma erbjuds kvinnor under 20 gratis preventivmedel sedan 2012, och både antalet aborter samt fall av könssjukdomar har sedan dess minskat kraftigt. I Vanda infördes gratis preventivmedel för alla kvinnor år 2013 och där har antalet aborter nu sjunkit fjärde året i rad.

I Sibbo erbjuds i dagsläget 3 månader avgiftsfria preventivmedel för kvinnor (mini- eller kombipiller). Därtill inkluderas även s.k. "dagen efter"-piller och speciallösningar för personer som nyligen fött. Kondomer finns tillgängliga för skolungdomar och för män vid uppbådsgranskningen. Prislappen för detta uppgår till ca 5000 euro per år för kommunen (beräknat för gratis utdelning av mediciner, dock ingår även små delar av annat än preventivmedel).

I och med Grytlocket har resurserna för ändamålet dragits ner och tillgången till kostnadsfria preventivmedel för unga minskats i kommunen. Följderna är flera, bl.a. har en del typer av preventivmedel fallit bort (t.ex. hormonspiral). Att det finns flera olika trygga alternativ tillgängliga, såväl hormonella som icke-hormonella och lång- som kortvariga, är viktigt eftersom behov och lämplighet ofta är mycket individuellt. Särskilt långvariga preventivmedel bedöms viktiga för att minska mängden abortfall.

I samband med nedskärningarna har abortstatistiken för Sibbo ökat alarmerande. **Under år 2015 gjordes 8 aborter av Sibbounga mellan 16-25 år, medan motsvarande siffra för 2016 var 16. Detta är en ökning på 100 % på bara ett år.** Trenden är oroväckande, såväl på humant plan som med tanke på ungas välmående och reproduktiva rättigheter i kommunen.

Ekonomiskt kan inbesparingen ifrågasättas. Beroende på situation kostar en abort 1000-2000 euro eller mer. Bara ökningen i antal aborter mellan åren 2015-2016 kostar således mer än den årliga utdelningen av gratispreventivmedel i dagsläget. Den nuvarande preventivmedelsbudgeten utgör en blygsam kostnad i hela kommunens budget, men har stor inverkan på unga, framför allt kvinnor. Hälsovårdspersonalen i Sibbo gör redan idag ett hårt arbete för kvinnors och ungas välmående, men behöver tillräckligt stöd av kommunen. Även om en utvidgning av dessa förmåner skulle medföra en del kostnader, bör värdet av det förebyggande arbetet väga tungt. Rätten till reproduktiv hälsa är ett värdeval och ett ekonomiskt val, som blir dyrt att spara in på.

Med beaktande av ovanstående anser undertecknade att Sibbo kommun bör:

- öka insatserna för ungas reproduktiva hälsa samt medvetenheten om tillgången till preventivmedel i kommunen;
- utreda möjligheten att utvidga programmet för avgiftsfria preventivmedel till att gälla även långvariga preventivmedel;
- utreda möjligheten att utvidga programmet för avgiftsfria preventivmedel till att gälla upp till minst 6 månader för upp till 25-åringar.

Å Svenska folkpartiets fullmäktigegrupps vägnar,

Anna Abrahamsson